

Česká republika

Česká školní inspekce

Jihomoravský inspektorát - oblastní pracoviště Brno

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Gymnázium, Břeclav, sady 28. října 1

sady 28. října 1, 690 21 Břeclav

Identifikátor školy: 600 014 258

Termín konání komplexní inspekce: 6. -10. leden 2003

Čj.:	127 282/2002-05011
Signatura:	kl4zw501

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Gymnázium Břeclav, Břeclav, sady 28. října 1(dále jen gymnázium) přešlo na základě rozhodnutí Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy ČR (původní zřizovatel školy) pod č. j. 24 321/2001- 14 do působnosti Jihomoravského kraje. Toto rozhodnutí nabylo účinnosti dnem 1. října 2001. Gymnázium připravuje v souladu s Rozhodnutím MŠMT ČR čj.: 20 630/2001-21 ze dne 13. července 2001, žáky především pro studium na vysokých školách a pro výkon některých činností ve správě, kultuře a dalších oblastech. Škola v současné době realizuje studijní obory: 79-41-K/401 Gymnázium všeobecné (čtyřleté) se 150 žáky a 79-41-K/801 Gymnázium všeobecné (osmileté) se 494 žáky. Škola má 71 zaměstnanců, z nichž je 52 pedagogických pracovníků.

PŘEDMĚT INSPEKČNÍ A KONTROLNÍ ČINNOSTI

Předmětem inspekční činnosti bylo zjištění a zhodnocení:

- Personálních podmínek vzdělávání a výchovy vzhledem ke schváleným učebním dokumentům gymnázia
- Materiálně-technických podmínek vzdělávání a výchovy vzhledem ke schváleným učebním dokumentům gymnázia
- Průběhu a výsledků vzdělávání a výchovy v předmětech český jazyk, matematika, základy společenských věd, dějepis, zeměpis, fyzika, chemie, výpočetní technika (informatika), biologie, anglický a německý jazyk

HODNOCENÍ PERSONÁLNÍCH PODMÍNEK VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Hodnocení personálních podmínek vzdělávání a výchovy je provedeno komplexně.

Z celkového počtu učitelů pět nesplňuje podmínky vyhlášky o odborné a pedagogické způsobilosti pedagogických pracovníků. Ve všech případech se jedná o učitele jazyků, ve dvou případech není provedena nostrifikace vysvědčení vydaného v zahraničí. Vedení školy vytváří dobré podmínky pro stabilizaci pedagogického sboru a mimo jmenovanou oblast optimálně využívá při tvorbě úvazků odbornost učitelů. Výchovní poradci mají požadované vzdělání pro učitele střední školy, délku praxe větší jak 3 roky, ale zatím neabsolvovali kvalifikační studium pro výchovné poradce požadované právním předpisem.

Při naplňování výchovně- vzdělávacích cílů školy využívá ředitel své poradní orgány, kterými jsou vedle členů vedení především pedagogická rada a předsedové jednotlivých předmětových komisí. Ze zápisů jednání těchto orgánů a z osobních pohovorů s učiteli vyplývá, že jejich činnost je pozitivním prvkem v celkovém chodu školy. Některé zápisy sice mají převážně statistický charakter, jsou stručné a postrádají hodnotící ráz, ale je v nich zachycena veškerá činnost školy v potřebných souvislostech.

Kontrolní činnost vedení školy je podložena celoročním plánem, který obsahuje všechny oblasti činnosti školy. Kontrola je prováděna průběžně i namátkově, bez tematického zaměření, jsou z ní pořizovány relevantní písemné záznamy. Z výsledků kontrol jsou vedením školy přijímána opatření, je sledováno jejich plnění a slouží jako jedno z kritérií při stanovování nadtarifních složek platu.

Další vzdělávání pedagogických pracovníků se realizuje na základě požadavků vyučujících podle aktuálních nabídek a finančních možností školy. Přidělené finanční prostředky na DVPP byly zcela vyčerpány.

Kritéria pro přidělování nadtarifních složek platu jsou jasně stanovena, jsou všeobecně známá. Vzdělávací koncepci školy stanovuje průběžně aktualizovaný dokument Koncepce rozvoje školy. Obsahuje postupné změny učebního plánu, uplatnění absolventů, nadstandardních aktivit, personálních a materiálních podmínek a perspektivního vývoje organizování chodu školy. Důraz je kladen na dosažení nadprůměrných výsledků ve všech sledovaných oblastech činnosti. Organizační struktura vyplývá z Organizačního řádu schváleného dne 5. 1. 2000 a doplněného dne 27. 8. 2002. Systém řízení školy je rozpracován do detailů a umožňuje dobrý chod organizace. Pozitivem je úroveň přijímacího řízení a souhrn opatření týkající se ukončování studia. Také snaha o zavedení alternativního systému hodnocení a včlenění daltonských prvků do výuky je pro žáky přínosem. Nedostatky byly zjištěny v realizaci zvoleného učebního plánu (viz. kap. realizace vzdělávacího programu), v neúplnosti (chybí údaj o výsledcích inspekce provedené ČŠI) a nadbytečném množství údajů (uvedení jména žáka s výsledky maturitní zkoušky) ve Výroční zprávě a v proškolení učitelů fyziky, kteří používají při výuce elektrická zařízení pod napětím. Organizační chybou je také zkrácení sedmé vyučovací hodiny o pět minut.

Informační systém vychází z celoročního plánu práce, na něj navazují týdenní plány a operativní denní plány. Zdrojem informací pro učitele i žáky jsou nástěnky, počítačová síť, informační centrum, rozhlas, oběžníky a osobní kontakt s vedením školy. Dalším zdrojem jsou jednání poradních orgánů ředitele školy, občanského sdružení GENA a Rady školy. Rodiče jsou informováni standardním způsobem (třídní schůzky, osobní pohovory, korespondence), veřejnost místním tiskem nebo prostřednictvím materiálů umístěných na webových (internetových) stránkách školy. V mimoškolní činnosti je škole nápomocno občanské sdružení GENA.

Personální podmínky vzdělávání a výchovy jsou na průměrné úrovni.

HODNOCENÍ MATERIÁLNĚ-TECHNICKÝCH PODMÍNEK VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Škola je umístěna v původní školní budově s její přístavbou z let 1994-95. Postupně jsou upravovány půdní prostory, kde vznikla výtvarná galerie a tanečně-hudební sál sloužící jako studentský klub. S ohledem na počet žáků školy jsou prostory poněkud stísněné. Většina odborných učeben slouží jako kmenové třídy a tudíž efektivita jejich využívání je nižší. Pro výuku chemie a fyziky jsou k dispozici odborné laboratoře průměrně vybavené. Učebna biologie slouží také jako laboratoř, což ztěžuje rozvoj laboratorních dovedností žáků. Předmět informatika a výpočetní technika je vyučován ve dvou odborných učebnách vybavených počítači zapojenými v síti s možností přístupu na Internet. Obě učebny jsou plně využity pro výuku tohoto předmětu, v dalších předmětech výpočetní technika využívána není. Pro výuku cizích jazyků jsou, kromě kmenových učeben, k dispozici 4 podnětně vybavené učebny s funkční audiovizuální technikou. Tělesná výchova je vyučována ve dvou tělocvičnách s velmi dobrým vybavením. Chybí však školní hřiště. Ve škole je zřízeno informační centrum s knihovnou, vybavenou krásnou i odbornou literaturou a dvěma počítači připojenými na Internet. Přístup na Internet je žákům umožněn v odpoledních hodinách také v obou učebnách informatiky a výpočetní techniky. Lehrmittelzentrum – výpůjční a prezentační knihovna pro učitele němčiny z celého regionu a pro studenty školy – bylo otevřeno za finančního přispění několika zahraničních organizací, které pravidelně přispívají k doplnění stávajícího fondu.

V současné době jsou prováděny stavební úpravy v prostorách určených pro víceúčelové informační centrum určené pro vedení výuky na počítači v různých předmětech a pro výuku s uplatněním prvků daltonského plánu.

Z estetického hlediska je na vysoké úrovni výzdoba chodeb školy, přínos vzhledu tříd pro rozvoj estetického citění žáků je malý. Vytváření a upevňování hygienických návyků nenapomáhá nižší vybavenost sociálního zařízení. Školní nábytek odpovídá antropometrickým požadavkům, pouze v podkrovních prostorách, kde probíhá výuka s prvky daltonského plánu je nábytek tvarově a velikostně méně vhodný. Školní nábytek je postupně doplňován, v některých učebnách je dosud velmi opotřebovaný. Celkové učební prostředí umožňuje naplňování vzdělávacího programu.

Škola je vybavena učebnicemi a dalšími pomůckami v míře zajišťující plnění požadavků učebních dokumentů. Jejich modernizace probíhá průběžně. V kabinetu chemie nejsou dosud označeny chemické látky a chemické přípravky v souladu s právním předpisem a nejsou všechny opatřeny bezpečnostními listy. Pro výuku většiny sledovaných předmětů byly množství a kvalita učebních pomůcek na průměrné, pro cizí jazyky, zeměpis, informatiku a výpočetní techniku na velmi dobré úrovni. Didaktickou technikou je škola vybavena průměrně. Přínosné je využívání dataprojektoru s notebookem v hodinách. Vedení školy sleduje a vyhodnocuje při hospitační činnosti názornost výuky a využívání všech dostupných učebních pomůcek a didaktické a výpočetní techniky. Předmětové komise se materiální podporou výuky zabývají, svá doporučení předávají vedení školy.

Materiálně-technické podmínky školy byly na průměrné úrovni.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY V GYMNÁZIU

Realizace vzdělávacího programu

Realizovaný vzdělávací program je v souladu se zařazením do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení.

Organizace výuky koresponduje s učebním plánem a učivo téměř ve všech sledovaných hodinách bylo v souladu s příslušnými učebními osnovami. Bylo zjištěno, že u žáků 4. ročníku čtyřletého studia a 8. ročníku osmiletého studia, kteří nenavštěvují seminář z fyziky, nebyly splněny učební osnovy (tematické celky Speciální teorie relativity a Astrofyzika v loňském školním roce nebyly probrány v hodinách fyziky, ale byly přesunuty do volitelného předmětu seminář z fyziky, kterého se část žáků nezúčastňuje).

Dále bylo zjištěno, že v letošním školním roce nebylo v době od září 2002 do prosince 2002 odučeno 462 hodin (září 110, říjen 157, listopad 111, prosinec 84), čímž nebyla dodržena celková týdenní časová dotace hodin ve třídách, kde vyučovací hodiny odpadly.

Povinná dokumentace školy je řádně vedena a průkazným způsobem zachycuje průběh vzdělávání a výchovy. Dílčí nedostatky administrativního charakteru byly odstraněny během inspekce.

System kontrol plnění učebních plánů a učebních osnov je vytvořen, výsledky jsou projednávány na pedagogických radách a předmětových komisích, avšak vzhledem k počtu neodučených hodin v letošním školním roce a nedodržení učebních osnov ve fyzice není zcela funkční a účinný.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy ve skupině společenských věd – český jazyk, dějepis, základy společenských věd

V průběhu inspekce se uskutečnily hospitace v osmi hodinách českého jazyka, třech hodinách dějepisu a třech hodinách základů společenských věd. Hospitace proběhly ve třídách osmiletého i čtyřletého gymnázia.

Celková kvalita výuky byla kladně ovlivněna tím, že všichni vyučující uvedených předmětů splňují podmínky odborné i pedagogické způsobilosti.

V úvodu jednotlivých hodin byli žáci vždy seznámeni s tématem, v některých hodinách byl sdělen cíl, kterého by měli dosáhnout. V hodinách slohu a dějepisu byly často zařazeny motivační úkoly, které výuku oživily a žáky zaktivizovaly. Diskuse, do nichž se žáci vhodně a se zájmem zapojovali, probíhaly zejména při výuce základů společenských věd a částečně při opakování literárního učiva. Sebehodnocení a vyhodnocení průběhu hodiny se žáci účastnili pouze v jednom případě, ostatní hodiny zakončili vyučující většinou zadáním domácího úkolu bez závěrečného shrnutí a zamyšlení se nad splněním stanoveného cíle. Pokud byli žáci individuálně klasifikováni, vždy byl jejich výkon vyučujícím objektivně vyhodnocen. Ve všech shlédnutých hodinách žáci projevovali o výuku přiměřený zájem, pracovali soustředěně, charakteristickým znakem pro vztahy ve třídách bylo ovzduší vzájemného respektu, spolupráce a důvěry.

Ve všech předmětech vyučující v plném rozsahu respektovali učební osnovy. Jejich bezprostřední příprava vycházela z tematických plánů, které mají zpracovány především s ohledem na obsah učiva, nezabývají se stanovením výchovně-vzdělávacích cílů ve vztahu k žákům. Při vlastní výuce postupovali v souladu s pedagogickými zásadami, nové učivo vždy navazovalo na zopakování znalostí, případně procvičení předcházejících činností. Žáci měli prostor pro vyjádření svých názorů a závěrů, problémovými otázkami a úkoly byli vedeni k logickému uvažování a samostatnosti. V diskusi byli vyučujícími vhodně usměrňováni, dokázali nacházet souvislosti a vztahy mezi předměty. Při práci s uměleckým textem interpretovali své pocity, jejich vyjadřovací schopnosti měly odpovídající úroveň. Velmi živé byly hodiny, při kterých žáci uplatňovali svou domácí přípravu a podíleli se tak ve velké míře na celkové stavbě hodiny. Využívali různé zdroje informací, vyučující jejich poznatky pouze doplňovali. Tyto hodiny se vyznačovaly vysokou efektivitou práce i vzájemné spolupráce mezi žáky navzájem i mezi vyučujícími a žáky. V jedné z hodin mluvnice byly uplatněny prvky alternativního vyučování, žáci samostatně ve skupinách nebo individuálně plnili zadané úkoly, kterými procvičovali učivo probrané v předchozích hodinách. Využívali nejen vzájemné spolupráce, ale i jazykové příručky a encyklopedie, které měli volně k dispozici. Vyučovací čas byl ve všech hodinách v plné míře využit, pro zpestření výuky byly do některých hodin příhodně zařazeny relaxační úkoly. Téměř vždy žáci pracovali s textem, a to nejen s učebnicemi, ale i různými materiály, které připravili vyučující nebo z nich čerpali žáci při domácí přípravě. V hodinách dějepisu nechyběly mapy, byla využita didaktická technika, při literatuře žáci měli možnost posoudit text na základě uměleckého přednesu z vhodné nahrávky. Žáci byli většinou schopni řešit problémové úkoly a pod vedením učitelů vyvozovat logické závěry. Jejich ústní projev byl převážně jazykově i stylisticky správný, všichni vyučující jim byli v této oblasti svým vystupováním příkladem.

Výuka společenských věd měla velmi dobrou úroveň.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v cizích jazycích (anglickém a německém) ve škole

Převážná část vyučujících anglického a německého jazyka svým vzděláním splňuje podmínky odborné a pedagogické způsobilosti předepsané příslušnou vyhláškou (pět nesplňuje). V převážné části hospitovaných hodin se tato skutečnost a velmi dobré jazykové dovednosti učitelů pozitivně promítly do kvality výuky. Ojedinele se absence požadované kvalifikace negativně odrazila v organizaci hodiny, zejména po metodické stránce.

Vstupní motivace žáků byla poněkud nevýrazná, často spočívala ve sdělení tématu hodiny, případně výukového cíle. Průběžná motivace většinou chyběla. Probírané učivo v jednotlivých hodinách korespondovalo s příslušnými učebními osnovami a navazovalo na vědomosti a dovednosti žáků. Znalosti a dovednosti žáků byly prověřovány prostřednictvím testů nebo společného frontálního opakování. Převážná část sledovaných hodin byla důsledně vedena v cizím jazyce, což podporovalo koncentraci žáků v hodině a jejich zájem o předmět. Žáci však nebyli v žádné hodině vedeni k sebehodnocení ani k hodnocení spolužáků a v závěru většiny hodin chybělo shrnutí probraného učiva a zhodnocení výkonu žáků.

Většina hospitovaných hodin anglického i německého jazyka byla pečlivě připravena a promyšlena po stránce metodické i organizační. K naplnění stanovených výukových cílů směřovaly metodicky promyšlené postupy. V menší části hodin však byly cíle vyučujícími nepřesně zformulovány a zaměňovány s tématem hodiny.

Zařazení hodin cizích jazyků do rozvrhu většinou odpovídalo psychohygienickým požadavkům. Estetická úroveň kmenových tříd, ve kterých probíhala převážná část sledované výuky, byla na nižší úrovni. Podnětnější, vzhledem k výuce anglického a německého jazyka, jsou odborné jazykové učebny (tři ze čtyř jsou vybaveny audiotechnikou, sluchátky a videotechnikou), ve kterých se nachází výzdoba motivující žáky ke studiu cizích jazyků. Psychohygieně vzdělávacího procesu věnovali učitelé většinou dostatečnou pozornost. Střídáním forem práce a zapojováním žáků do činností, které měly relaxační charakter, vyučující minimalizovali nárůst únavy v průběhu výuky. V menší části hodin byla relaxace žáků učiteli poněkud podceňena a členění hodin (střídání činností, zařazování odpočinkových aktivit) nebylo z hlediska psychohygieny žáků zcela optimální.

Ve škole je k dispozici dostatečné množství učebnic, magnetofonů, audio i videonahrávek, odborné literatury, cizojazyčných časopisů a doplňkových materiálů. Učitelé v hodinách účelně a efektivně využívali učebnice, magnetofonové nahrávky a nakopírované materiály. Velmi dobrá materiální podpora výuky měla pozitivní vliv na efektivitu procesu učení.

Ve shlednutých hodinách byla účelně uplatňována výuka frontální, skupinová i individuální. Struktura hodin a promyšlená organizace práce v převážné části sledované výuky vedly k účelnému využití vyučovacího času. Učitelé většinou uplatňovali rozmanité metody a formy práce, které přispívaly k naplnění stanoveného výukového cíle. Žáci byli vedeni k aplikaci probíraného učiva, v převážné části hospitované výuky měli prostor pro aktivní učení a pro procvičení učiva. Ve většině sledovaných hodin anglického i německého jazyka učitelé věnovali pozornost osvojování gramatického a lexikálního učiva i komplexnímu rozvoji řečových dovedností a vedení žáků k využití jazykových znalostí v běžných situacích každodenního života. Zastoupení aktivních a pasivních činností bylo většinou vyvážené. Menší část sledovaných hodin byla příliš výrazně propojena s mateřským jazykem, byla v nich uplatněna pouze frontální výuka a efektivita využití vyučovacího času byla snížena doslovnými překlady cizojazyčného textu.

Žáci se většinou aktivně zapojovali do procesu učení, byli schopni velmi dobře porozumět mluvenému slovu vyučujících a plnit úkoly spojené s poslechem. Jejich znalosti z oblasti

gramatiky odpovídaly požadavkům osnov. Menší zběhlost žáků v praktickém použití jazyka byla zřejmá v hodinách, ve kterých byl kladen příliš velký důraz na zvládnutí gramatického učiva, a ve kterých byly uplatňovány spíše stereotypní metody a formy práce, bez využití improvizace, práce ve dvojicích či ve skupinách.

Žáci školy se pod vedením učitelů cizích jazyků v hojné míře úspěšně účastní konverzačních a literárních soutěží, olympiád, zapojují se do rozmanitých projektů na regionální i mezinárodní úrovni a navštěvují divadelní představení v cizím jazyce.

Dohodnutá pravidla jednání byla učiteli i žáky ve sledované výuce respektována. Ve většině hodin byly rozvíjeny komunikativní dovednosti žáků, byl vytvářen prostor pro vyjadřování vlastních názorů jednotlivců. V hodinách, kde převládal frontální styl výuky a verbální projev učitelů, bez aktivního zapojení žáků do procesu učení, byla komunikace a interakce mezi učiteli a žáky i mezi žáky navzájem na nižší úrovni.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v anglickém a v německém jazyce byly celkově na velmi dobré úrovni.

Průběh a výsledky vzdělávání v matematice

Během inspekce se uskutečnilo jedenáct hospitací ve třídách čtyřletého i osmiletého studia. Všichni vyučující splňují podmínky odborné a pedagogické způsobilosti předepsané příslušnou vyhláškou. Tato okolnost měla pozitivní vliv především na odbornost výuky.

Při výuce byly jen výjimečně využity metody navozující motivaci žáků (soutěže, samostatné řešení nastoleného matematického problému, tvoření hypotéz, zajímavé podání látky, relaxační úlohy či procvičování koncentrace žáků). Nedostatky byly také pozorovány v oblasti hodnocení žáků. Hodnocení bylo sice objektivní a spravedlivé, ale v některých případech, kdy to situace přímo vyžadovala, k hodnocení, nebo aspoň k pochvale, nedošlo. Mnohdy hodnocení nebylo výstižné a působilo spíše formálně.

Deklarované cíle vyučovacích hodin byly stanoveny v návaznosti na předchozí učivo a úroveň matematických znalostí žáků. Práce s dobře stanoveným výukovým cílem má nedostatky. Perspektivní i bezprostřední příprava vyučujících na výuku byla z hlediska obsahu velmi dobře provedena, nedostatky byly pozorovány v oblasti metod a forem výuky, uplatnění didaktické techniky, absenci relaxačních úloh a využití učebních pomůcek.

Frontální výuka byla stěžejní výukovou metodou. Aktivity vyučujících vyplňovaly převážnou část vyučovací jednotky. Verbální aktivity vyučujících byly natolik silné, že žáci většinou neměli patřičný prostor na diskusi a na vyslovení vlastního názoru na řešení úlohy. Při výkladu nové látky byla návodnými otázkami zajištěna určitá spolupráce žáků s vyučujícími, ale aktivita, zvláště slabších žáků, byla velmi malá. V některých hodinách žáci dobře pracovali s učebnicí, využívali ji k rychlejšímu pochopení a procvičení učiva. Z celkového projevu žáků vyplynulo, že rozumí základním pojmy a vztahům mezi nimi. Jen málo vyučujících přimělo žáky k samostatnému přemýšlení, většinou jen učivo reprodukovali. Učitelé při výuce nedůsledně používali výrokovou logiku a množiny. Proto některé zápisy na tabuli a v sešitech žáků byly matematicky nepřesné. Ve výuce nebylo použito nevysvětlených odborných termínů. Žáci prováděli numerické i grafické zápisy řešení úloh, tempo výuky bylo přiměřené jejich znalostem a možnostem. Přejechy mezi jednotlivými činnostmi byly plynulé. Chybělo relaxační pojetí matematiky. Žáci prokázali, že dovedou řešit základní rovnice a nerovnice, umí pracovat s funkcemi, orientují se v kombinatorice, posloupnostech a mají základní znalosti z analytické geometrie. V nižších ročnících dobře pracovali s desetinnými čísly, s jednotkami délek a obsahu a rozdělovali celky v daném poměru. Rezervy jsou ve verbálním a grafickém projevu a v pochopení role induktivních a deduktivních matematických postupů.

Sledované hodiny matematiky probíhaly v prostředí standardně vybavených kmenových učeben. Vybavení kabinetu matematiky pomůckami a didaktickou technikou je ještě vyhovující. Zajištění výuky pomůckami se převážně orientovalo na tabuli, křidu a učebnice.

Začlenění hodin do rozvrhu, příjemná a klidná atmosféra výuky, vhodné tempo a přiměřená náročnost výuky přispěla k dobré psychohygieně výuky. Nedostatky byly pozorovány v matematickém vyjadřování a v písemném záznamu řešení úloh. Úroveň verbální i neverbální komunikace vyučujících byla dobrá.

Kvalita výuky matematiky byla průměrná..

Průběh a výsledky vzdělávání v předmětech chemie a biologie

Hospitace byly provedeny celkem u osmi vyučujících na nižším i vyšším stupni gymnázia. Všichni vyučující splňují podmínky odborné a pedagogické způsobilosti stanovené právní normou, což kladně ovlivnilo odbornou stránku výuky. V menší míře negativně ovlivnila kvalitu výuky krátká pedagogická praxe i rutinní přístup zkušených učitelů. Absence pedagogické způsobilosti jednoho z učitelů neměla na kvalitu výuky výraznější dopad.

Velmi dobrá a účinná motivace žáků v hodinách praktických cvičení a v menší části výuky obohacené daltonskými prvky se odrazila ve větší aktivitě a zájmu žáků. Ve větší části výuky s převládajícími verbálními aktivitami učitelů byli žáci pasivní, i když učitelé kladli důraz na praktické aspekty učiva a jeho využití v denním životě. Prostor pro opakování a procvičování učiva byl vytvořen ve všech hodinách. V menší míře byla využita práce s chybou na základě analýzy kontrolního testu. Klasifikace znalostí žáků byla objektivní, ne vždy zdůvodněná. Zřídka byla využita motivace pochvalou, chybělo hodnocení výkonu žáků učitelem, ani k sebehodnocení žáci vedeni nebyli.

Organizace vyučování měla jasná pravidla, vycházela ze stanoveného cíle. Ten zohledňoval dovednosti žáků v hodinách s daltonskými prvky a v praktických cvičeních, v ostatních případech byla výuka plánována s ohledem na obsah učiva a činnost učitele, převážně bez zřetele na znalosti a dovednosti žáků.

Většina hodin byla založena na frontálních metodách a formách práce, které i přes individuální přístup učitelů neposkytovaly žákům možnost sebeuplatnění podle vlastních schopností. Srozumitelný, odborně a věcně správný výklad doplňovali učitelé otázkami, které rozvíjely logické myšlení a měly evokovat žáky k aktivitě. Na vyvozování poznatků se však podíleli jen schopnější z nich, většina žáků pasivně přijímala poznatky předkládané učiteli. Ve třídách nižších ročníků gymnázia (sekunda) převažovalo aktivní učení s využitím daltonských prvků a kooperativních forem práce, žáci se zapojovali do výuky podle svých schopností. Kontrolními otázkami, vhodně koncipovanými testy a úlohami získávali učitelé zpětnou vazbu o pochopení učiva v průběhu výuky. V závěru hodin chybělo zhodnocení cíle, práce žáků, pokud bylo provedeno shrnutí učiva, pak jen ojediněle za spoluúčasti žáků.

Výuka byla realizována jednak v odborné učebně biologie, která slouží i jako laboratoř, v chemické laboratoři, odborné učebně chemie a kmenových třídách. Účelně vybavené odborné učebny vytvářely podnětné prostředí, zatímco kmenové učebny měly z hlediska vybavenosti a psychohygienických podmínek průměrnou úroveň. Učitelé většinou dbali na dodržování psychohygienických zásad a střídáním činností reagovali na pokles pozornosti žáků.

Průměrné materiální vybavení pomůckami negativně ovlivnilo efektivitu práce žáků v praktických cvičeních. Ve výuce s daltonskými prvky chyběly encyklopedie a odborná literatura. S výjimkou praktických cvičení byl obrazový materiál a pomůcky využívány v menší části výuky při demonstračních pokusech.

Oboustranně vstřícné vztahy mezi učiteli a žáky založené na vzájemném respektu přispívaly ke klidné atmosféře hodin, žáci respektovali pokyny učitelů a chovali se ukázněně. S výjimkou hodin s daltonskými prvky neposkytovala tradiční výuka dostatek prostoru pro osobnostní a sociální rozvoj žáků. V dostatečné míře neumožňovala rozvíjet takové dovednosti a kompetence žáků jako je spolupráce, vyhledávání a zpracování informací a řešení problémů. V komunikativních dovednostech žáků byly zřetelné rozdíly. Zatímco žáci nižších tříd, v nichž jsou uplatňovány alternativní formy výuky, uměli samostatně a uceleně zodpovídat na dotazy učitelů i řešit problémy, žáci vyšších ročníků prokazovali v těchto dovednostech nedostatky.

Průběh a výsledky vzdělávání ve sledované výuce chemie a biologie byly celkově na průměrné úrovni.

Průběh a výsledky vzdělávání ve fyzice, informatice a výpočetní technice a zeměpisu

Hospitováno bylo (z celkového týdenního počtu stopadesáti vyučovacích hodin) patnáct hodin u jedenácti vyučujících. Výuku sledovaných předmětů zajišťují vyučující, kteří s výjimkou jednoho splňují podmínky odborné a pedagogické způsobilosti dané právním předpisem. U něho se absence příslušného vzdělání nepromítala negativně do výuky. Žádný z vyučujících fyziky nebyl přezkoušen v používání elektrických zařízení pod napětím a ze znalostí bezpečnostních předpisů souvisejících s jejich činností.

Vstupní motivace byla ve většině sledovaných hodin podceňována, žáci byli seznámeni s tématem hodiny, případně s jejím průběhem. Lépe se dařilo motivovat žáky během hodin. Vyučující se odvolávali na životní zkušenosti žáků a v zeměpise ověřovali jejich orientaci v aktuálním dění ve světě. V ostatních dvou předmětech nebyl čas novinkám v oboru vyhrazen ani formou referátů či informací. Výchozí znalosti žáků byly vždy vyučujícím prověřovány jak frontálním ústním zkoušením, tak i individuálně. Otázky vedly ke hledání vzájemných vztahů a zákonitostí v přírodě i společnosti, k utváření dovedností při práci na počítači. Prověřování skýtalo vyučujícím dostatek informací o míře osvojení předchozího učiva. Hodnocení výkonu bylo spravedlivé, převážně učitelem zdůvodněné. Prvky sebehodnocení žáků se objevily pouze v jedné hodině. Při samostatné práci vyučující poskytovali žákům pomoc, jejich chybné úvahy a závěry opravovali. Množství a náročnost úkolů vycházely ze stanovených cílů i z dobré znalosti jednotlivých tříd. Úspěchy žáků byly oceňovány během všech hospitovaných hodin a jen ojediněle v jejich závěru.

Sledované předměty jsou v učebním plánu zařazeny jako povinné i jako volitelné v časové dotaci dané schváleným učebním plánem. Učivo je rozpracováno do tematických plánů. Všichni vyučující se na výuku pečlivě připravili. Náznost výuky fyziky je komplikována přenášením učebních pomůcek z kabinetu do kmenových tříd, neboť z prostorových důvodů nejsou všechny hodiny vyučovány v odborné učebně nebo laboratoři. Přínosná pro výuku zeměpisu je nově budovaná a již používaná odborná učebna. Učebnice a další učební texty byly ve výuce využívány jen v omezené míře, čímž nebyli žáci dostatečně vedeni k využívání různých zdrojů informací. Materiální podpora výuky byla na průměrné úrovni. Ke kvalitě menší části výuky přispěla didaktická technika, počítačový program a projekce pomocí dataprojektoru. V odborné učebně fyziky a v učebnách výpočetní techniky byly jen zcela výjimečně nástěnné obrazy s tematikou těchto předmětů. Výukové prostory odpovídaly svou velikostí, vybaveností, osvětlením a vytápěním psychohygienickým požadavkům na výuku sledovaných předmětů. Pouze v několika hodinách informatiky a výpočetní techniky byly světelné podmínky v učebně na nižší úrovni. V hodinách se nedařilo vždy střídání činností či zařazovat další aktivity tak, aby přispívaly k relaxaci žáků.

Použité vyučovací metody byly rozdílné. Menší část sledovaných hodin byla charakteristická dominantní rolí učitele v hodině, převahou jeho aktivity nad činnostmi žáků a celkově jejich

nižším zapojením v průběhu hodiny. Převažovaly hodiny, kde se střídal výklad učitele se samostatnou prací žáků, sledováním videoukázky, prací s atlasem, řešením samostatného úkolu na počítači. Ve škole jsou ve vybraných hodinách zařazovány prvky daltonského plánu, jež výrazně aktivizují žáky, vedou je k samostatnosti a odpovědnosti za výsledky jejich práce. Žáci měli většinou dostatek možností k vyjadřování svých myšlenek a názorů, k jejich třibení a korigování. Z prostorových důvodů nepracovali žáci na počítači ve fyzice ani v zeměpise, neměli možnost rozšířit zdroje informací o Internet. Vyučující hledali spojitosti mezi osvojovanými poznatky a zkušenostmi žáků, umožňovali žákům alternativní způsoby řešení problémů. Prezentace práce žáků byla zařazena jen v hodinách informatiky a výpočetní techniky, kdy referovali o jimi zvolených postupech řešení úkolů. Kooperativní techniky učení zařazeny nebyly. Vyučovací čas byl většinou využit efektivně, pouze při individuálním zkoušení nebyli dostatečně zapojeni všichni žáci. U většiny sledovaných hodin chybělo závěrečné shrnutí a vyhodnocení hodiny. Žáci se chovali vždy ukázněně, pravidla jednání respektovali. Komunikace vycházela z partnerského vztahu žáků a učitelů, kteří připouštěli názorovou různost a diskusi. Verbální i neverbální projev vyučujících byl velmi dobrý. Žáci projevovali pozitivní vztah k zeměpisu, informatice a výpočetní technice a většinou i k fyzice.

Při práci na počítači zvládali základní práci v textovém i tabulkovém procesoru, ve vyšších ročnících samostatně řešili aplikační úlohy z běžného života, vytvářeli grafické návrhy, či jednoduché programy v programovacím jazyce Pascal. V zeměpise se velmi dobře orientovali na mapě, vyvozovali ze zeměpisné polohy klimatické poměry, uváděli do vzájemných souvislostí těžební a zpracovatelský průmysl. Ve fyzice řešili aplikační úlohy, orientovali se ve fyzikálních pojmech a zákonitostech, jejich průmyslové využívání uváděli do kontextu s ochranou životního prostředí. Žáci se zapojují do fyzikální a zeměpisné olympiády, řeší úkoly v rámci soutěže v programování.

Průběh a výsledky vzdělávání ve fyzice, informatice a výpočetní technice a zeměpisu byly celkově na velmi dobré úrovni.

Výsledky vzdělávání a výchovy zjišťované školou

Pedagogické rady se pravidelně zabývají rozbořem prospěchu a chování žáků, sledují úroveň předepsaných písemných prací. V případě neprospívajících žáků jsou jejich výsledky a následná opatření projednávána se zákonnými zástupci, podle potřeby je těmto žákům poskytována individuální pomoc. Systém hodnocení dosahovaných výsledků zahrnuje rovněž alternativní způsob hodnocení, který je postupně se souhlasem rodičů v některých třídách zaváděn.

Vedení školy se pravidelně zabývá vyhodnocováním výsledků žáků a jejich účasti na olympiádách a soutěžích, soustavně zpracovává přehled o počtu přijatých žáků na jednotlivé vysoké školy. Ve školním roce 2001/02 bylo přijato 80% zájemců o vysokoškolské studium. V každém školním roce jsou žáky vybraných tříd zpracovávány komerčními srovnávacími testy. Výsledky testů jsou projednávány pedagogickou radou.

Údaje o přijímacím řízení, stejně jako výsledky účasti žáků v soutěžích a rozbor výsledků komerčních testů s podrobným komentářem jsou zveřejňovány ve výroční zprávě školy.

Zpětnou vazbou pro vedení školy i pedagogy je tzv. „studentský pohled na výuku,“. Žáci formou anonymního dotazníku hodnotí svůj vztah ke škole, metodám výuky a naplňování jejich představ o studiu.

DALŠÍ ZJIŠTĚNÍ

Prevence sociálně patologických jevů a výchovné poradenství

V rámci komplexní inspekce byla provedena tematická inspekce zaměřená na problematiku prevence sociálně-patologických jevů. Východiskem byly řízené rozhovory s metodikem prevence a ředitelem školy, studium dokumentaci školy a analýza dotazníků zadané žákům.

Prevence sociálně-patologických jevů vychází z kvalitně zpracovaného minimálního preventivního programu a plánu výchovného poradenství, vytváří předpoklady pro uplatňování zdravého životního stylu a bezpečného sociálně psychologického klimatu školy. Výchovná poradkyně a metodik prevence se systematicky vzdělávají a poznatky přenášejí do kolektivu pracovníků, komplexní systém vzdělávání všech pracovníků dosud není vytvořen. Dosažené vzdělání uplatňuje metodik prevence i jako školní psycholog. Žákům i rodičům poskytuje poradenské služby, přímo se účastní mapování výskytu sociálně-patologických jevů ve škole a podílí se na jejich řešení ve spolupráci s vedením školy. Výrazná podpora ředitele školy, provázanost aktivit a spolupráce metodika prevence, výchovného poradce, třídních učitelů a ostatních pracovníků s rodiči, vytváří velmi dobré podmínky pro realizaci plánovaných aktivit a naplňování cílů v oblasti prevence i výchovného poradenství. Jak vyplývá z dokumentace školy (školního řádu, zápisů z pedagogických rad, třídních výkazů a výroční zprávy) je výchovné působení na žáky systematické a motivující, četné pochvaly převažují nad opatřeními represivními, problémy jsou ihned a účinně řešeny.

Škola se problematikou prevence sociálně-patologických jevů zabývá, přijatý systém je neformální a funkční.

Sledování a hodnocení průběhu vzdělávání cizinců na území ČR

Souběžně s komplexní inspekcí byla realizována tematická inspekce „Sledování a hodnocení průběhu vzdělávání cizinců na území ČR“. Zjištění z této tematické inspekce, která probíhá i v jiných školách, budou souhrnně zveřejněna ve Zprávě ČŠI o školním roce 2002/2003.

Institucionální postavení školy

Zřizovací listina (dále jen ZL), včetně dodatku ke ZL, který upřesňuje název školy má všechny požadované náležitosti. Rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení je v souladu s právními předpisy a ZL. Rovněž razítko školy je v souladu se ZL a rozhodnutím o zařazením do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. Zřizovací listina č. j. 44/54 ze dne 15. listopadu 2002
2. Dodatek č. 1 ke zřizovací listině č. j. 44/54 ze dne 15. listopadu 2002
3. Rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení č. j. 20 630/2001-21 ze dne 13. července 2001 s účinností od 1. září 2001
4. Rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení č. j. 13 997/2002-21 ze dne 1. března 2002 s účinností od 15. listopadu 2001 (se zpětnou platností)
5. „Charakteristika koncepce rozvoje Gymnázia Břeclav“ ze dne 7. května 1996, koncepce rozvoje Gymnázia Břeclav ze dne 14. března 2000
6. Organizační řád Gymnázia Břeclav č. j. 0-11/2000 schválený dne 5. ledna 2000
7. Organizační řád Gymnázia Břeclav č. j. 0-626/02 schválený dne 27. srpna 2002

8. Podkladová inspekční dokumentace pro střední školy (Přehled o pedagogických pracovnících školy, Přehled o počtu ročníků a počtu žáků školy, Přehled výuky z hlediska odborné a pedagogické způsobilosti, Přehled vyučovaných oborů)
9. Používané zkratky pedagogických pracovníků ve škol. roce 2002/2003
10. Rozvrh hodin pro škol. roce 2002/2003
11. Závěry jednání Rady školy e dne 25. září 2002, Pravidla daltonu vydaná školou (bez data)
12. Koncepce školní knihovny (informačního centra školy)
13. Provozní a výpůjční řád školní knihovny
14. Výroční zpráva školy za šk. rok 2001/2002
15. Protokol o přijímací zkoušce pro šk. rok 2002/03 ze dne 27.5.2002, obor čtyřleté gymnázium
16. Protokol o přijímací zkoušce pro šk. rok 2002/03 ze dne 27.5.2002, obor osmileté gymnázium
17. Třídni knihy tříd 2A, 2 B, 3A, 4A, 5C, 6A, 7A, 8A, 8B, 8C, 1C/4, 3C/4 školního roku 2002/2003
18. Třídni výkazy tříd 1A, 1C/4, 2 A, 2B, 2C/4, 2D/4, 3A, 3B, 3C/4, 4A, 4B, 4D/4, 5A, 5B, 6A, 6B, 7A, 7B, 8A, 8B, 8C školního roku 2002/2003
19. Zápisy z pedagogických rad školního roku 2001/2002, 2002/2003
20. Zápisy z jednání předmětových komisí chemie a biologie školního roku 2001/2002 a 2002/2003
21. Dotazníky zadané žákům tříd 1C, 2D, 5A v rámci tematické inspekce týkající se prevence sociálně-patologických jevů
22. Plán práce výchovného poradce pro nižší stupeň Gymnázia Břeclav pro školní rok 2002/2003
23. Podkladová dokumentace výchovného poradce, přehled žáků se specifickými poruchami učení, individuální výukový program integrovaného žáka pro školní rok 2002/2003
24. Výchovné poradenství pro Gymnázium Břeclav – roční harmonogram
25. Školní řád Gymnázia Břeclav ze dne 30. 8. 2002 s platností od 2. 9. 2002
26. Podkladová dokumentace školy - hodnocení tříd podle absence za školní rok 2001/2002
27. Minimální preventivní program pro Gymnázium Břeclav ze dne 1. září 2002
28. Hodnocení Minimální preventivního programu za školní rok 2001/2002 metodikem prevence
29. Rozvrh dozorů pedagogických pracovníků v době výuky platný pro školní rok 2002/2003
30. Alternativní systém hodnocení žáků Gymnázia Břeclav pro šk. rok 2002/2003
31. Hospitační záznamy ředitele školy, statutárního zástupce od roku 2000
32. Přehledy suplování od 1. září 2002 do 31. prosince 2002
33. Tematické plány pro šk. rok 2002/2003 hospitovaných předmětů
34. Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 2001/2002
35. Kniha úrazů

ZÁVĚR

Personální podmínky vzdělávání a výchovy vzhledem k realizovanému učebnímu programu vychází z dlouholeté koncepce školy, která je průběžně realizována, doplňována

a rozvíjena. Jsou zařazovány nové prvky pojetí vedení školy (spolupráce s Radou školy, občanským sdružením Gena) a informování veřejnosti na internetových stránkách školy. Materiální vybavení školy umožňuje plnění požadavků daných učebním plánem. Humanitní předměty mají vyšší úroveň materiálního zabezpečení než předměty přírodovědné.

Pozitivními prvky v systému vzdělávání a výchovy je využívání výpočetní techniky v některých předmětech, zavedení zkušebního provozu alternativního systému hodnocení (vznikl na základě spolupráce s rodiči, Radou školy a občanským sdružením Gena) a zařazování prvků daltonské výuky. Nedostatky jsou v organizaci chodu školy (např. krácení 7. vyučovací hodiny, odpadající hodiny, proškolení učitelů fyziky v oblasti bezpečnostních předpisů, práce s chemickými přípravky)

Zlepšila se informační činnost výchovných poradců. Vedení povinné dokumentace nevykazuje ve srovnání s předešlým kontrolovaným obdobím zásadní nedostatky. V těchto oblastech došlo k pozitivnímu vývoji. Nadále přetrvávají nedostatky v kontrolní činnosti, ve frontálním pojetí výuky některých předmětů a v malém využití didaktické techniky v matematice.

Celkově se škola jeví jako vzdělávací zařízení s mnoha progresivními prvky a s některými přetrvávajícími nedostatky.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektoři	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	RNDr. Vladislav Milink	Vladislav Milink v. r.
Členové týmu	RNDr. Marie Machálková	Marie Machálková v. r.
	Mgr. Zdeňka Nešetřilová	Zdeňka Nešetřilová v. r.
	Mgr. Eliška Těšinská	Eliška Těšinská v. r.
	RNDr. Karel Pigl	Karel Pigl v. r.

Další zaměstnanci ČŠI

Marta Haltmarová, Hana Linhartová

V Hodoníně dne 17. ledna 2003

Přílohy nejsou

Datum a podpis ředitele školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: ..... 4. 2. 2003 .....

Razítko

Ředitel školy nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu	Podpis
RNDr. Josef Drobilič, ředitel školy	Josef Drobilič v. r.

Dle § 19 odst. 7 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, 695 01 Hodonín, Koupelní 19 do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	Zcela mimořádný, příkladný.

Velmi dobrý	<i>Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň.</i>
Průměrný	<i>Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň.</i>
Pouze vyhovující	<i>Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa.</i>
Nevyhovující	<i>Zásadní nedostatky, které ohroží průběh výchovně-vzdělávacího procesu.</i>

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Krajský úřad Jihomoravského kraje	28. 2. 2003	1030/2003
Rada školy	28. 2. 2003	1031/2003

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
21. 2. 2003	1029/2003	Jedná se spíše o vysvětlení bodů protokolu a o opatření. Text je přiložen k inspekční zprávě.